

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

**ЗБІРНИК
НАУКОВИХ ПРАЦЬ
СХІДНОУКРАЇНСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

Болонський процес і перебудова навчальної роботи;
методологічний і психологічний ресурс простору вищої освіти;
педагогічні науки, духовність студентської особистості: методологія,
теорія і практика; інноваційні технології у навчанні, дистанційна освіта,
самостійна робота студентів; окремі методики проведення навчальних
занять; управління інноваційним розвитком вищого навчального закла-
ду та інших компонентів соціально-економічної системи регіону в
умовах глобалізації та економіки знань

Луганськ 2010

Збірник наукових праць Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля (на підставі матеріалів XVI науково-практичної конференції “Університет і регіон: проблеми сучасної освіти” 27-28 жовтня 2010 року): Болонський процес і перебудова навчальної роботи; методологічний і психологічний ресурс простору вищої освіти; педагогічні науки, духовність студентської особистості: методологія, теорія і практика; інноваційні технології у навчанні, дистанційна освіта, самостійна робота студентів; окремі методики проведення навчальних занять; управління інноваційним розвитком вищого навчального закладу та інших компонентів соціально-економічної системи регіону в умовах глобалізації та економіки знань/ за заг. ред. проф. **О. Л. Голубенка**. - Луганськ: вид-во Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля, 2010. – 313 с.

XVI Науково-практична конференція “Університет і регіон: проблеми сучасної освіти” відбулася у Східноукраїнському національному університеті імені Володимира Даля за сприяння Міністерства освіти і науки України, Національної академії педагогічних наук України та Луганської обласної державної адміністрації.

Матеріали конференції друкуються мовою оригіналу.

Голова редакційної колегії: ректор університету, доктор технічних наук, професор **О. Л. Голубенко**.

Укладачі: проректор з наукової роботи, докт. технічних наук, проф. **Ю. І. Осенін**, координатор конференції; начальник науково-методичного відділу, канд. тех. наук, доц. **О. І. Серебряков**, провідний фахівець департаменту науково-методичної роботи **Л. П. Лисих**.

© Східноукраїнський національний університет
імені Володимира Даля

3. Калмыкова К. Онлайн обучение: путеводитель по свободным университетам мира.// Игромания. -2008. -№10. – с. 212-214.

4.<http://www.provisor.com.ua>

ЕЛЕКТРОННА БІБЛІОТЕКА ЯК СКЛАДОВА ПРОЦЕСУ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Єніфанова О. В., Савельєва В. В.

*Східноукраїнський національний
університет імені Володимира Даля*

Сучасні інформаційні технології дозволили приступити до широкомасштабного перекладу накопиченої людством інформації в електронну форму і створенню принципово нових видів інформаційних ресурсів, до яких відносяться електронні бібліотеки. Організація доступу до джерел інформації в електронній формі стала однією з найважливіших задач інформаційного обслуговування науки й освіти. Створення електронних бібліотек являє собою якісно інший рівень виробництва, збереження, організації і поширення найрізноманітнішої інформації. Реалізація технологічних можливостей створення електронних бібліотек надає широкі можливості для управління великими обсягами даних і їхньої обробки.

Електронна бібліотека – це інформаційна система, що забезпечує створення і збереження документів в електронному виді, з можливістю доступу до них через засоби обчислювальної техніки, у тому числі по телекомунікаційних мережах.

Оскільки Наукова бібліотека СНУ ім. В.Далія є бібліотекою вищого навчального закладу, створення електронної бібліотеки (ЕБ) було спрямоване на:

- забезпечення навчального процесу і наукової діяльності університету;
- підвищення відсотка книгозабезпеченості навчальних дисциплін за рахунок повнотекстових електронних версій навчальних посібників і навчально-методичних матеріалів;
- впровадження електронних технологій у науковий і навчальний процеси;
- створення умов для активного використання електронних публікацій студентами і співробітниками університету;
- розвиток дистанційної освіти та її забезпечення навчально-методичними матеріалами в електронному вигляді.

Електронна бібліотека є частиною бібліотеки університету і являє собою комплекс різномірних електронних масивів інформації й електронних засобів доступу.

Електронна бібліотека формується і працює відповідно до Закону України “Про бібліотеки і бібліотечну справу”, “Про інформацію”, «Про авторське право і суміжні права», нормативних актів Міністерства освіти, наказів і розпоряджень адміністрації СНУ ім. В.Далія, а також Положення про електронну бібліотеку і «Правил користування електронною бібліотекою і електронним читальним залом».

Створення електронної бібліотеки дозволяє:

- ✓ сформулювати єдиний інформаційний освітній ресурс університету;
- ✓ забезпечити доступ до документів, у тому числі і через Інтернет;
- ✓ регламентувати доступ до інформації відповідно до ієрархії користувача в університеті;
- ✓ реалізувати надійне збереження і регулярну актуалізацію матеріалів ресурсу.

Передбачається, що електронна бібліотека буде містити як бібліографічну, фактографічну інформацію, так і повнотекстові документи: тексти, графічні документи, презентації, мультимедійні документи, інтернет-ресурси.

Сьогодні ЕБ вже налічує понад 4000 файлів (і ця цифра постійно буде зростати), інформація про них розміщується в електронному каталозі.

Однак зрозуміло, що не всі види документів, що знаходяться в ЕБ, можуть бути представлені для вільного доступу в електронному вигляді з точки зору правових та інших обмежень. Донедавна доступ до повнотекстових документів існував тільки в локальній мережі університету.

Для більш раціонального використання електронних ресурсів і розширення функціональних можливостей ЕБ було прийнято рішення створити авторизований доступ до ресурсів електронної бібліотеки, тобто надати можливість зареєстрованим користувачам віддалено завантажувати електронні документи, а нам вести відповідну статистику.

Для цього слід було організувати:

- аутентифікацію користувачів;
- РНР-сеанси;
- безпечне скачування файлів;
- статистику завантажень.

В результаті проведених робіт сьогодні доступ до електронної бібліотеки СНУ ім. В.Даля здійснюється в двох рівнях: загальний доступ та авторизований доступ.

Загальний доступ реалізується через Інтернет та не вимагає авторизації; це доступ до відкритих інформаційних ресурсів: інформаційного Інтернет-порталу Наукової бібліотеки СНУ ім. В.Даля, on-line сервісів, електронного каталогу тощо.

Авторизований доступ реалізується через Інтернет-портал бібліотеки університету; це доступ до закритих інформаційних ресурсів – повнотекстових електронних документів.

Авторизований доступ до електронної бібліотеки СНУ ім. В.Даля надається користувачам (викладачам-науковцям, співробітникам, аспірантам, студентам та слухачам університету) після реєстрації через систему доступу за наданими паролями та логінами.

Система була налагоджена та протестована. Відтепер всі зареєстровані читачі мають можливість завантажувати потрібні їм навчально-методичні матеріали з будь-якого комп'ютера підключеного до мережі Інтернет.

Література

1. Tebbets D. Building the Digital Library Infrastructure: A primer [Текст] / Tebbets D. // Journal of Library Administration. – 1999. – 26, №3-4. – С.5-23
2. Глухов В.А. Электронные библиотеки. Организация технология и средства доступа [Текст] / В.А. Глухов, О.Л. Голицина, Н.В. Максимов.// М.: НТИ, 2000 – 124с.
3. Земсков А.И. Электронные библиотеки [Текст] / А.И. Земсков, Л.Я. Шрайберг. – М.: ГПНТБ России, 2001. – 91 с.
4. Методы аутентификации, использующие пароли и PIN-коды [Электронный ресурс]. – URL: <http://protection-soft.info/pages-page-pid52.htm>